

§ 11

Dnr 2020/00646

Ungdomspolitisk handlingsplan

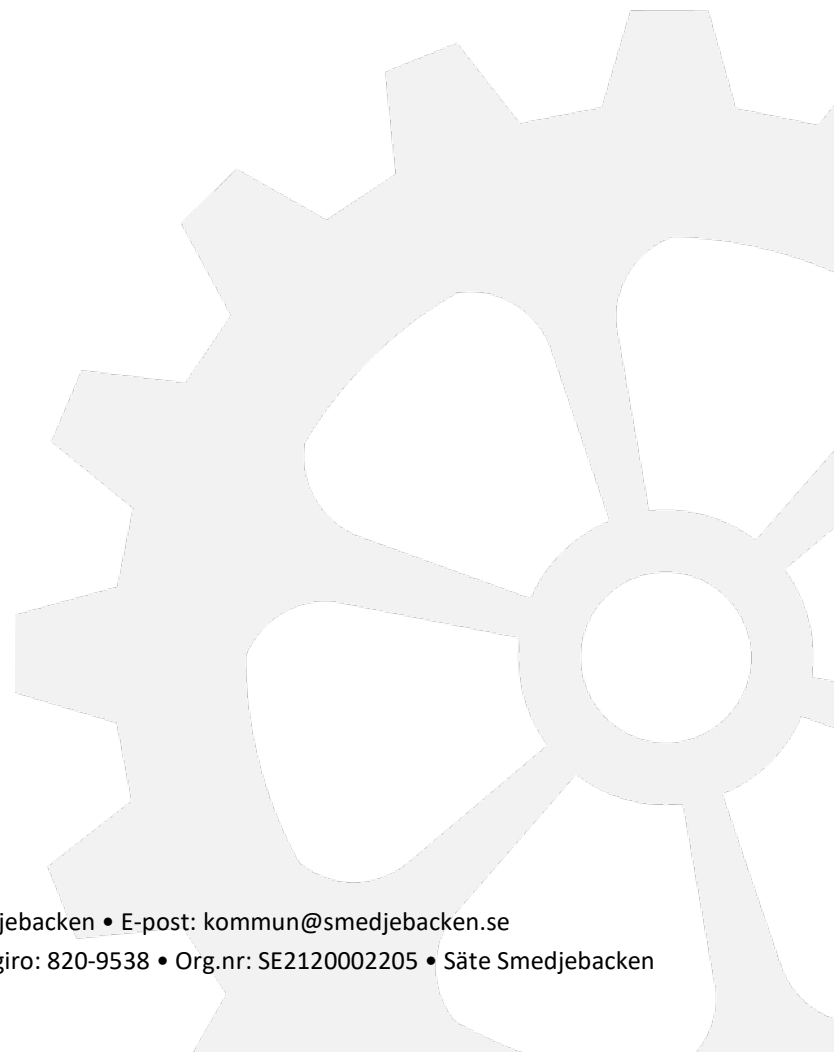
Kommunstyrelsens beslut

Ungdomspolitisk handlingsplan godkänns enligt upprättat förslag.

Ärendebeskrivning

Ungdomspolitiken är sektorsövergripande och påverkar ungdomars liv inom olika områden som skola och utbildning, hälsa, fritid, arbete, boende, kultur, trygghet, delaktighet och inflytande. För att få reda på ungas upplevelser inom olika områden så genomförs enkäten LUPP, lokal uppföljning av ungdomspolitiken, vart tredje år för årskurs 7-9 på kommunens högstadieskolor och årskurs 2 på gymnasiet. I oktober 2021 genomfördes LUPP-enkäten bland kommunens ungdomar och utifrån resultatet kombinerat med kompletterande undersökningar har en ny handlingsplan arbetats fram. Handlingsplanen redovisar aktiviteter på operativ nivå som är pågående, påbörjade eller planerade.

Verksamheterna har arbetat fram de aktiviteter de vill arbeta med inom respektive område. En del aktiviteter är redan planerade och vissa har testats och kommer att genomföras igen, Andra aktiviteter kommer att genomföras under perioden. Varje verksamhet ansvarar för arbetet kring sina aktiviteter samt beslutsprocesser som kan uppkomma i samband med det.

Ungdomspolitisk handlingsplan

SMEDJEBÄCKEN
Smedjebackens kommun

Innehåll

.....	1
Ungdomspolitisk handlingsplan	1
Inledning.....	3
Bakgrund och syfte.....	4
Lupp - Hälsa	4
Lupp - Covid-19 pandemin	4
Handlingsplan	4
Elevhälsan	4
Kost.....	5
Fritid	5
Kultur- Bibliotek.....	6
Medborgarservice, Personal- och kansliavdelning.....	6
Miljö och bygg	7
Grundskolan	7
Berga- Kyrskolan och SYV (studie och yrkesvägledare).....	7
Externa aktörer - Svenska kyrkan Bärke Pastorat.....	8
Organisering och uppföljning	8

Inledning

Ungdomspolitiken utgår från att alla ungdomar i åldern 13 - 25 år, måste ges de bästa förutsättningarna för att ha goda levnadsvillkor, möjlighet att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen. För kommuner och regioner är ungdomspolitiken endast vägledande men genom Barnkonventionen som är lag, ställs stora krav på kommunernas arbete med barn och unga.

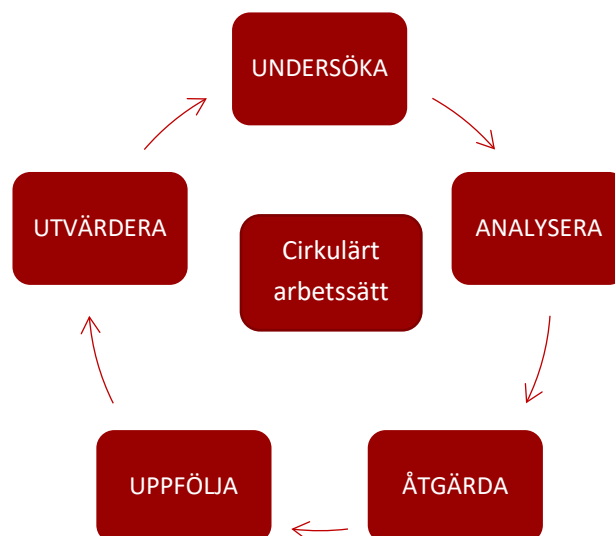
Ungdomspolitiken är sektorsövergripande och påverkar ungdomars liv inom olika områden som skola och utbildning, hälsa, fritid, arbete, boende, kultur, trygghet, delaktighet och inflytande. För att få reda på ungas upplevelser inom olika områden så genomförs enkäten LUPP- lokal uppföljning av ungdomspolitiken vart tredje år för åk 7 - 9 på kommunens högstadieskolor och åk 2 på gymnasiet. I oktober 2021 genomfördes Lupp-enkäten bland kommunens ungdomar och utifrån resultatet kombinerat med kompletterande undersökningar tas en ny handlingsplan fram. Handlingsplanen redovisar en serie aktiviteter på operativ nivå som är pågående, påbörjade eller planerade.

Syftet med Lupp är att bidra till ett aktivt arbete med ett ungdomsperspektiv genom kunskap om unga av unga samt att se hur arbete och riktade insatser riktade mot unga upplevs samt genom resultatet utveckla insatser för att på ett långsiktigt perspektiv nå förbättrade och hållbara livsvillkor för unga.

Lupp är också kopplat till FN:s konvention om barnens rättigheter- barnkonventionen, lag i Sverige samt Agenda 2030:s 17 globala mål.

Genom Lupp får kommunen:

- ⚙️ Kunskap om unga och ungas livssituation samt om deras erfarenheter och synpunkter
- ⚙️ Underlag till beslutsprocesser som rör unga
- ⚙️ Indikatorer och prioriteringar för åtgärder och uppföljningsarbetet
- ⚙️ Underlag i medborgardialoger

Bakgrund och syfte

I Smedjebackens kommun finns ett politiskt beslut på att Lupp ska genomföras vart tredje år, med syfte att ge kommunen ett verktyg för att vidareutveckla en kunskapsbaserad och sektorsövergripande ungdomspolitik och på så sätt öka ungas delaktighet och inflytande i samhället. Målområden för arbetet med att förbättra levnadsvillkoren lokalt är:

- ☀ ungas sociala samvaro ska kännetecknas av trygghet, engagemang och framtidstro
- ☀ unga ska ha möjlighet att leva ett gott liv och känna sig delaktiga
- ☀ ungas fysiska, psykiska och sociala hälsa ska vara god
- ☀ unga ska få sitt ungdomsperspektiv beaktat i frågor som berör just unga i den hållbara samhällsutvecklingen

Lupp - Hälsa

En god och jämlik hälsa, både fysiskt och psykiskt, är en grundförutsättning för att nå det ungdomspolitiska målet att alla unga ska ha goda levnadsvillkor.

I Lupp på frågan om hur nöjda unga är med sitt liv så svarar majoriteten, både tjejer och killar att de är ganska/mycket nöjda med vad gäller kompisar, familjen och livet som helhet. Tjejerna är dock mindre nöjda än killarna och gymnasietjejerna är minst nöjda, speciellt med livet som helhet. Vad gäller den självskattade hälsan på hur de mår eller känner sig så är resultatet väldigt högt bland killarna, deras hälsa är ganska/mycket god både på högstadie- och gymnasienivå. Däremot sjunker andelen när det gäller tjejerna både på högstadie- och gymnasienivå, främst bland gymnasietjejerna. De besvär som påverkar deras mående är stress, nedstämdhet, sömnproblem, huvudvärk och magont.

Lupp - Covid-19 pandemin

Coronaviruset nådde landet i februari 2020 och svaren i enkäten är därmed till viss del påverkade av den då rådande situationen samt att smittskyddsåtgärderna påverkade grundskolan och därmed ungas vardagsliv. De största förändringarna handlade om att de sociala kontakterna, möten med andra människor och kompisar minimerades, fritiden försämrades, skolsituationen blev sämre samt att möjligheten till sommarjobb uteblev för många.

Rapporten från Lupp finns att läsa på: www.smedjebacken.se/lupp

Handlingsplan

Utifrån rapporten från Lupp är en handlingsplan framtagen som beskriver kommunens och externa verksamheters arbete fram till 2024.

Elevhälsan

Elevhälsans grunduppdrag är att förebygga och främja god hälsa för elever i grundskolan. Genom att arbeta mer på gruppnivå så når elevhälsan fler elever och kan på så sätt sprida livsstilsfrågorna mer för att ge barn och unga en chans till god hälsa och optimal prestation.

Aktivitet

Ung livsstil - Förebyggande och hälsofrämjande arbete med livsstilsfrågor, där unga får kunskap om hur levnadsvanor hänger ihop med hälsa och prestation. Unglivsstil genomförs i:

- ☀ årskurs 2 och 4, 7 och 9

- ☀ årskurs 5 - Ung livsstil samt grupp gällande relationer och trygg på nätet
- ☀ årskurs 8 - grupp kring alkohol och sexuella trakasserier

De tidigare insatserna på individnivå fortsätter som tidigare så som Ester – screening med målet att tidigt upptäcka normbrytande beteende.

Ungas inflytande: Gruppinsatsen Ung livsstil bygger på elevernas delaktighet, de kan ställa frågor, komma med egna synpunkter eller ställa frågor inom visst tema anonymt och lägga i förslagslåda.

Kost

Kosten påverkar inte bara den fysiska hälsan utan har även stor inverkan på vår mentala hälsa och vårt känsloliv. Grunden för ett skolbarns vardagskost är frukost, skollunch o middag. Resultatet ur lupp visar att tjejer hoppar över frukost och lunch i högre grad än killar i respektive årskurs och frukostmåltiden är den måltid som flest unga hoppar över. Maten är för övrigt det området där unga upplever att de inte får vara med och påverka.

Kostavdelningen

Aktivitet:

- ☀ Elevens val- var 7:e vecka får eleverna ett röstkort som de får välja 3 favoriträtter, vinnande rätt serveras på utsedd dag. Genom delaktighet och möjligheten att få påverka lunchen så att fler elever äter. Uppstart har skett under 2022.
- ☀ Matråd – medverkar på elevråd vid behov
- ☀ Eventuellt kan det bli aktuellt med frukost för åk 7-9.

Ungas inflytande: Lyssnar in åsikter från eleverna på matråd eller ifrån elevråden

Fritid

Fritid är en viktig del i unga människors liv då det skapar en känsla av sammanhang och möjlighet att utveckla sin egen identitet. Att ha en meningsfull fritid hjälper till att bygga upp självkänsla, framtidstro och ambitioner samtidigt som den skapar en grund för utveckling både på ett personligt och socialt plan, vilket i förlängningen också kan ha inverkan på framtida vägval.

Fritidsavdelningen

Aktivitet:

- ☀ After school i Barken Arena, unga får tillgång till fotbollshallen där de kan vistas i väntan på träning, göra läxor, prova olika aktiviteter, Fritidsbanken finns på plats för utlåning av utrustning, mellanmål finns att tillgå och trygga vuxna finns på plats. En mötesplats där unga har möjlighet att vistas efter skolan samt en rörelsesatsning för att skapa intresse för föreningslivet. Aktiviteten var på prov under hösten 2022.
- ☀ Gilla Rörelse RF-SISU- rörelsesatsning i skolorna fortsätter.
- ☀ Lovaktiviteter under alla skollov med möjlighet att prova på olika föreningsdrivna idrotter. Klubbar och föreningar öppnar upp sina verksamheter under loven med kostnadsfria aktiviteter för att bidra till meningsfull fritid för unga samt att Fritidsbanken finns tillhanda för utlån av utrustning, antingen på plats för aktiviteten eller i sin butikslokal. Fritidsaktiviteter för LSS pågår med under hela året,
- ☀ Skolavslutning- 2023

Ungas inflytande: Alltid i dialog med unga eftersom dialog, delaktighet och samverkan håller idrotten levande.

Fritidsgårdarna Haket och Allra bästa fritidsgården – ABF Dala-Finnmark

Aktivitet:

- 🌀 Cykelprojekt, Ridprojekt, Fiskeprojekt, Kopparbo sommarläger
- 🌀 Skapa gemenskap bland unga, inspirera och motivera till rörelse, glädje och motion samt få kunskap i projektämnena. Motverka utanförskap genom inkludering. Aktiviteter pågår året runt med olika teman och efter intresse
- 🌀 Flytt har skett till nya lokaler vid årsskiftet 22/23, iordningställa lokalerna, ungdomarna är delaktiga med idéer, önskemål och utformning av hur de vill ha sin fritidsgård.

Ungas inflytande: Ungdomarna är delaktiga i planerandet av verksamheten vilket leder till att den utvecklas i den riktning som ungdomarna själv önskar och därigenom blir mer attraktiv för fler besökare.

Kultur- Bibliotek

Aktivitet:

- 🌀 San Siro projekt: "I skuggan av San Siro" med 4 föreläsningar av idrottsprofil, filmvisning, temat kretsar kring bland annat fysisk och psykisk hälsa. Föreläsarens bok delas ut till elever i åk 8,9 och gymnasiet. Uppstart under vt-22 - avslut ht-23
- 🌀 Biblioteket särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar för att främja språkutveckling och stimulera till läsning.
- 🌀 Lovaktiviteter för olika åldrar ex konstkollo på Meken för +13.
- 🌀 Spelprovning- Gaming och brädspels eftermiddagar på Werner Aspenströms bibliotek. Skapa mötesplats för unga som vill spela spel, tv-spel och brädspel även prova på rollspel. Åldersinriktning åk 4-6, 7-9, +15 år, både tjejer och killar.

Ungas inflytande: unga får ge förslag på önskade spel och vad de skulle vilja ha för aktiviteter med kulturella inslag.

Medborgarservice, Personal- och kansliavdelning

Aktivitet:

- 🌀 Feriearbete samordnas av kommunstyrelsens förvaltning.
- 🌀 Unga kommunutvecklare- feriejobb Unga ska få kunskap och inblick i den kommunala verksamheten. Unga kommunutvecklare är ett feriearbete som syftar till att öka ungas inflytande och delaktighet,
- 🌀 Ta tillvara på ungas engagemang och innovationskraft genom att låta dem arbeta med olika utvecklingsfrågor
- 🌀 Deltagande av ungdomssamordnaren på elevråd och andra projekt och aktiviteter som pågår ute i organisationen, Lupp-enkätanalys med hjälp av praoelever, AMK-arbetsmarknadskunskap, demokratihörna, deltagande på evenemang i kommunen för att göra marknadsundersökningar

Ungas inflytande: Unga kommunutvecklare ska få komma med förslag på hur kommunen kan förbättras och komma med förslag därmed får vi in ungdomsperspektivet i viktiga frågor i kommunen.

Miljö och bygg

Aktivitet:

- ☸ Barnchecklista - vid varje ny detaljplan sker en genomgång av checklistan för att utreda om åtgärden berör barn/ungdomar. Detaljplanen kan komma att revideras utifrån de behov som framkommer utifrån svaren eller om kompletterande dialoger behövs.
- ☸ Att få ett barn och ungdomsperspektiv vid planering av nya områden och byggnationer

Ungas inflytande: Fysiska dialoger med barn och unga sker om behov uppkommer vid detaljplanering även under pågående planprocess. Dialogen leds av planarkitekt, stadsarkitekt och miljö och byggchef.

Grundskolan

Skolan är en central arena för unga och är stor del av deras uppväxt och deras fysiska och psykiska arbetsmiljö. Skolans mest uppenbara roll är den som kunskapsförmedlare men skolan är också en social arena där den sociala samvaron med relationer, samhörighet tränas dagligen. För att alla elever ska tillförsäkras en utbildning av hög kvalitet där skolmiljön är såväl trygg som jämställd är det därför angeläget att skolor bedriver ett aktivt och långsiktigt arbete med jämställdhet kopplat till trygghet.

Berga- Kyrkskolan och SYV (studie och yrkesvägledare)

Aktivitet:

- ☸ Utbilda elevrepresentanter i elevrådsarbete varje år. Utbildningen stöds av Sveriges Elevråd.
- ☸ Eleverna får lära sig att hålla möten och organisera sig, samtidigt som de övar på den demokratiska kompetensen som utvecklas genom delaktighet och inflytande.
- ☸ Ständigt pågående processer och obligatoriskt arbete med systematiskt kvalitetsarbete för att främja alla elevers utveckling och lärande, arbetsmiljöarbete där det ingår att motverka diskriminering och trakasserier, värdegrundsarbete och likabehandlingsplan så att barn och unga behandlas utifrån sina förutsättningar så att de får lika rättigheter och möjligheter.
- ☸ Motivationslyftet startades upp hösten 2019 - tränar elevers självledarskap och självmotivation. Metodiken och materialet utgår från läroplanen och konventionen för barn. Arbetssättet involverar hela skolan, all personal och vårdnadshavare. Pågår i åk 4-9.
- ☸ Hälsovecka med föreläsning och aktiviteter som främjar rörelse.
- ☸ Trygghetsenkät med trygghetsvandring på högstadieskolorna.
- ☸ Brandsäkerhetsövning i samarbete med Räddningstjänst och trygghetschef.
- ☸ Unga Ögon- 2023, ett samarbete mellan skola/SYV näringsliv och företagarföreningen elever i åk 8. Lokala företagare besöker skolan och presenterar sig sen får eleverna ett fadderföretag tilldelat till sig som de sedan presenterar på lokal mässa i april. Företaget blir då presenterat och sett från unga ögon. Eleverna gör sin prao på företaget. Eleverna är delaktiga i hela arbetsprocessen.

Ungas inflytande: Genom dialog med eleverna via klassråd, elevråd får eleverna göra sin röst hörd. I skolan finns det en ständigt pågående dialog mellan skolans personal och elever.

Externa aktörer - Svenska kyrkan Bärke Pastorat

Bärke pastorat har under lång tid arbetat med aktiviteter för barn och unga. Den psykosociala hälsan har stort fokus i kyrkans arrangemang och samverkan med kyrkan ses som en viktig del för att förbättra livsvillkoren för gruppen unga.

Aktivitet:

- ☀ Ungdomsgrupp 14 - 19 år - träffar med olika teman varje onsdag. Mötesplats för gemenskap, där unga får samverka, samtala i en stödjande miljö
- ☀ Musikterapi FMT, Körverksamhet, Lägrverksamhet
- ☀ Ungdomsverksamheten vill fortsätta samverkan och samarbetet med kommunens verksamheter. Ett samarbete med fritidsgårdarna, fritidsenheten och skolan ses som viktig då man kan komplettera varandras verksamheter med olika insatser och funktioner.

Ungas inflytande: Dialog med unga vid möten, skapa delaktighet genom att ta tillvara på deras önskemål och forma aktiviteter utifrån behov. Unga får forma sin fritid.

Organisering och uppföljning

Utgångspunkt för arbetet med ungdomsfrågor sker i styrgruppen för Social hållbarhet – folkhälsorådet, med tillhörande arbetsgrupp för barn och unga. I grupperna deltar kommunvägledare med ansvar för ungdomsfrågor.

I arbetsgruppen för unga görs kartläggning och analys av utvalda rapporter för att hitta vilka indikatorer som påverkar valet av insatser och åtgärder. Det är en pågående process. Arbetet med ungas levnadsvillkor sker i samverkan med olika aktörer ute i verksamheterna och ska ses som fortlöpande under de kommande åren. Uppföljning sker löpande för att sedan sammanställas i en rapport under hösten 2024 när nästa Lupp-undersökning genomförs.